

M. 4.5.1964 **Æresordet**

Av oberst Erik Qvam

Det fremgår av forskjellige uttalelser i den senere tid at det tydeligvis er uklarthet om årsakene til at norske offiserer i 1940 gav sitt æresord på ikke å fortsette kampen mot tyskerne.

En redegjørelse for hvorfor de offiserer som var internert i Sverige gav sitt æresord, kan derfor antagelig ha interesse.

Da tyskernes tilbud ble kjent, skrev eldste offiser på vegne av de internerte offiserer til den norske regjering i London. Han påpekte at det igjen kunne bli bruk for offiserene og foreslo at det ikke skulle tillates offiserene å reise til Norge og gi æresord.

Regjeringen svarte at den ikke hadde bruk for flere offiserer og mannskap da den hadde fått med seg en styrke til England og etter avtale med tyskerne hadde stående en styrke i Finnmark. Offiserene ble derfor stillet fritt om de ville reise hjem til Norge og gi æresord eller bli i Sverige som sivile privatpersoner.

Dette svar ansåes lite tilfredsstillende, og eldste offiser lot forespørre forsvarssjefen, general Ruge, som da var krigsfange på Grini. Han svarte at han ikke ønsket offiserkorpsset delt i offiserer som hadde gitt og ikke hadde gitt æresord og henstillet til offiserene å gi æresord.

Det ble så undersøkt mulighetene for tjeneste i fremmede arméer, men den gang tok man ikke opp utenlandske statsborgere.

Unntatt noen få som hadde slekt i Sverige eller kunne få arbeide der, ønsket ikke de øvrige å bli i Sverige som emigranter. De reiste derfor tilbake til Norge og gav æresord.

De plikter som påhviler offiserer som har gitt æresord var klart presisert i norsk lov og i folkeretten.

Senere ble disse offiserer, sammen med de fleste av de øvrige norske offiserer, arrestert og fikk da forelagt et nytt skjema til underskrift. Dette hadde et annet innhold enn det som ansåes forenlig med en offisers æresord. Av ca. 1100 offiserer i fangeleiren avsto alle, unntatt 10, å skrive under og ble derefter sendt i krigsfangenskap til Tyskland, de såkalte «Tysklands-offiserer».

I det vesentlige var forløpet det samme for de fleste av de øvrige offiserer som for de internerte i Sverige, men noen var i det hele tatt ikke tatt til fange, og andre fikk ikke forelagt til underskrift erklæringen om æresordet. Disse offiserer stod derfor fritt da situasjonen ble endret og regjeringen ombestemte seg og ville sette opp norske styrker.

Morgenbladet

4. mai 1964

Mbl.

29 - 6 - 1978

Eller bare til NA?

En slutt-presisering

OBERST Otto H. Munthe-Kaas kommer i Mbl. for 23. juni med en «korreksjon» til mitt innlegg av 15. juni om hvorvidt mulighetene forelå i juni 1940 for Regjeringen til å overføre hærstyrke til England istedenfor å la dem overføre til område besatt av fienden for å demobiliseres.

Jeg omtalte hva forsvars sjefens representant, oberst W. Faye, orienterte oss om etter at vi var blitt stilt under «befaling» av fylkesmannen Finnmark.

Oberst M.-K. bringer i sin replikk til mitt innlegg et sitat fra dette. Han har her misforstått meg. Perioden: «Hvorvidt skipsrom og eskorte va

Av major
Albert
Gleinsvik

problemer som kunne vært løst ved en overføring England blir jo uinteressant og med et alternativet ikke ble overveiet» har ikke noe med hva oberst Faye uttalte men henspiller kun på Regjeringen. Jeg har således ikke belastet oberst Faye med noe han ikke hadde kompetanse eller fullmakt til å uttale seg om.

JEG MÅ BEKLAGE ikke kunne godta oberst M.-K. påstand om at han har seg nødt til å korrigere meg ganger. For hans skyld har presiseringer vært nødvendige fra min side. På grunnlag av hva han mener jeg har skrevet, beviser han så at jeg har tatt tilflukt til fri fantasi. Jeg kan bare beklage at han har